

LAUDÁCIÓ KOVÁCS ELEONÓRA EGYÜTT NÍVÓDÍJÁHOZ*

Amikor az elmúlt hétvégén, készülve erre az ünnepségre, *lázasan* elkezdtem újraolvasni Kovács Eleonóra írásait – „*lázasan*”-on itt és most az influenza okozta tünetet éppúgy érthetjük, mint a művek által kiváltott esztétikai hatást –, tovább erősödött bennem a feltételezés, hogy szerzőnk írásait elsősorban a szorongás, pontosabban a szorongatottság, a borzongás és a rettenet hatja át. Ő maga ezt írja *Z. és a hetedik ajtó* című novellájában: „Lehunyam a szemem, összeszorítom az öklöm, hogy amikor ismét körülnézek, eltűnjön a borzongás és az ismerős rettenet.” Ha belegondolunk, ez az érzés, létérzékelés, állapot egyáltalán nem ismeretlen a kelet-közép-európa-i ember számára. Főleg nem az a kárpátaljaiak számára. Folyamatos szorongásban, szorongatottságban élünk, hiszen ebben a mindennapi létbizonytalanságban jóformán azt sem tudhatjuk, holnap vajon mire ébredünk. Éppen ezért amellet érvelek, hogy Kovács Eleonóra mélyen megérti, átérzi világunkat, ezt a rendkívül összetett kulturális régiót, és amit a saját eszközei, formanyelve által megírhatónak vél, azt meg is írja. Ilyen szempontból már korai írásai – amelyek az *Együttben* 2011-től jelentek meg – is összetéveszthetetlenek.

Engedjék meg, hogy felidézzem az egyik első publikált novella, személyes kedvencem, a *Szappantartó szentképpel* néhány sorát, metszően pontos leírását: „Annak ellenére, hogy csak évente háromszor sétáltunk el a magnóliafák alatt, minden alkalommal találkoztunk a nyomorral. Általában fekete ruhás öregasszony vagy kisgyermekes anya képében jelent meg előttünk. Az előbbi szótlanul gubbasztott a járda szélén, utóbbi pedig adakozásra buzdító szavakat hallatott. A két különböző emberrel való találkozásban a közös pont a lábuknál heverő üres margarinos doboz volt.” Az az írói fogás pedig, amely által kissé varázslatos, mágikus módon a novella végkifejletében maga az elbeszélő alakul át nyomorgó asszonnyá, aki előtt ott a szappantartó szentképpel, már felkelthette a figyelmünket: tehetséges, az írás, elsősorban is a próza szakmai fogásai, a formák iránt érzékenységet mutató pályakezdő mutatkozott be annak idején az *Együtt* hasábjain.

* Elhangzott 2019. január 22-én Beregszászon, az Európa–Magyar Házban, a magyar kultúra napja alkalmából szervezett ünnepségen.

Később aztán Kovács Eleonóra egyre inkább egymáshoz is szorosan kapcsolódó novellaszerkezetekben, novellafüzérekben kezdett el gondolkodni. Ahogy maga vall erről az időszakról egy önéletrajzi jegyzetében: „A tárgyalt időszak végén írt szövegeim középpontjába Z. és szűk környezete került.” Így népesíti be novelláit visszatérő fiktív szereplőkkel, Z. mellett Mimózával, Olimpiával, Philipposzal, különös alakokkal, sejtethően egymás alteregóival. Formailag is izgalmasak ezek a kísérletek, hiszen Kovács Eleonóra mintha végletekig szeretné lecsupaszítani, lerövidíteni, töredékessé tenni novelláit. Mintha azt próbálná meg kideríteni ezzel, milyen lehetőségei vannak a mai prózának akkor, amikor már nem is annyira egy jól felépített történetet beszél el, hanem inkább hangulatot, pillanatnyiséget közvetít. Szorongást és szorongatottságot. Borzongást és rettenetet.

Persze azt sem lenne illő kihagyni egy ilyen laudációból, hogy Kovács Eleonóra nem csupán fiatal prózaíróként, de recenzensként is jelen van évek óta az *Együtt* hasábjain. Emellett Kárpátalja kulturális életében több fronton is helyt áll: az Ungvári Nemzeti Egyetem történelemtanáráként éppúgy, mint a www.kvit.hu portál lelkiismeretes felelős szerkesztőjeként. Azt is meg kell említeni, hogy aktív tagja a Kovács Vilmos Irodalmi Társaságnak, valamint a Fiala Írók Szövetségének.

Bár Kovács Eleonóra nem igazán szereti a nyilvánosságot, a szereplést, ez az alkalom mégis jó lehet arra, hogy kicsit rá, írásaira, teljesítményére irányulhasson a figyelem. Remélem, hamarosan már kötetbe gyűjtve is olvashatjuk novelláit. Ehhez kívánok kitartást. És persze gratulálok az Együtt Nívódíjhoz.

Csordás László